

TAPOLCZAI LAPOK

Megjelen minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY R.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Izgatás Muraközben.

Nem váratlan dolog, amiről írni akartok. Akik figyelemmel kísérték a Muraközben lefolyt eseményeket, akik látták a magyarok gyenge állásfoglalását a muraközi kérdésben, azok bizonyára sejtették, hogy még nincs elintézve az ügy, még jön más valami is. Az a valami már megérte, mutatkozik egész nyíltan, arcátlanul gyaláz, piszkít, vérlázítóan izgat, megméltatja a népet ábrándos eszméivel.

Ezt könnyen teheti. A muraközi nép horvátnyelvű és több helyen horvát érzelmű is. A horvát eszméket hirdető lapok és röpiratok itt alkalmas talajra találnak. Látszik is eléggé már a gyümölcsük, és a jövőben még jobban fog látszani.

Az izgatók nem szünek meg munkálkodni. Varasdon lapot alapítottak, amelynek „Nase Pravice“ (A mi Jogaink) a hangzatos címe, a szerkesztője Magdic. Micsoda hangon beszél ez a magyarokról, a muraközi magyar intelligenciáról, és mi mindenféle módon izgatja a népet a magyar államesszme ellen, az egyenesen vérlázító. Lapját kitiltották Muraközben, most röpiratokat terjeszt, lapját éjjel hordatja szét, Muraközben és annak minden elrejtett zugában. Ez nem elég, még szóval is izgatja és láztatja a muraközi népet, amidőn azok átmennek a városokba ügyes-bajos dolgaikat végezni. A magyarokat Ázsiából kiszö-

kött vad mongol csordának nevezi és felhívja a népet, ne legyenek e vad csordának rabszolgái.

És a lapját ha nézzük? Az tele van felhívásokkal a muraközi néphez. Javárészt azok a feketelelkűek írják, akik itt Muraközben magyar kenyeret esznek, akik hitoktatási díjat szednek a magyar kormánytól, s akik elég arcátlanok, hogy a magyar állam eme jóindulatát ily rutul fizetik vissza. Tisztelet a kivételnek, de kevés a kivétel. Ezek a kivételesek is csak annyiban különböznek a többitől, hogy ezeknek teljesen mindegy, akár horvát, akár magyar, szóval ezek az ugynevezett közönyösök. Csak egy-két lelkésze van Muraköznek, akire lehet mondani, hogy lelkileg is magyar.

Vannak itt mások is, nemcsak lelkészek, akik a horvát eszméknek hódolnak. Ismerem akárhányat! Kivált azok a fiatal ficsurak, akik Varasdon, Károlyvárosban végezték iskolájukat. Sőt ki gondolta volna, a „Nase Pravice“ még azzal is dicsekedik, hogy ő ismer tanítókat is, — Muraközben, — akik titokban serkentik a népet, hogy álljon ellen az erőszaknak és jogtalanságnak.

Hallják ezt Önök, kedves tanító uraim! Nem, nem hiszszük, hogy egy is akadhatna ilyen Muraközben, de igenis tudjuk, hogy vannak olyan könnyelmű tanítók, akik azokkal a káplánokkal összebarátkoznak, és vigyázatlanságból kiejtenek olyan szava-

kat is, amit azután ezek a feketelelkűek felhasználnak ellenük.

Furcsa vigasztalás az, ha mi csak mosolyogva nézzük ezeket az izgatókat, és könnyedén odamondjuk, hiszen csak lármáznak, úgy sem fognak célt érni! . . . Nem ám! Már eddig is eléggé meglátszik aknamunkájuk. Ha tovább is hagyjuk őket utjukon haladni, majd látunk még különbekezt is. Szomorú jelenségeit az izgatásoknak csak az tudja, aki a népet ismeri és érintkezik vele. Ismerni kell először a nép fiziológiáját és csak akkor tessék ítéletet mondani!

Pedig bizony sokkal komolyabb a dolog, mint ahogy gondoljuk. Önök azt hiszem tudják, mily hatással vannak a tót, oláh stb. nemzetiségi takarékpénztárak az ottani népre. Ugyaníly eszközökkel harcolnak itt is a délszláv izgatók. A zágrábi „Első Horvát Takarékpénztár“ augusztus 16-án fiókot nyitott Varasdon. — Világosan megmondja a Magdic lapja, hogy a zagorai és a muraközi nép számára lesz ez a takarékpénztár felállítva. Főliferánsa ennek a takarékpénztárnak dr. Magdic.

Ezt csak így szárazon mondom el. Azt hiszem elég hathatós fegyver lesz az izgatók kezében. A másik még különb. Horvát irodalmi társulatot fognak alapítani Muraközben, amelynek teljes címe: „Muraközi Zrinyi—Frangepán-társulat“ lesz. Mert amint a „Nase Pravice“ írja, nem elégszenek

A TAPOLCZAI LAPOK TÁRGÁJA.

Sziv-fényképezés.

Hogy a találmányok és tudományos vívmányok mily átalakító hatással vannak az emberiség társadalmi és erkölcsi életére, ma már, a gőz és villanyosság korában, bizonyítani fölösleges. A vizen uszó és sín páron robbogó paloták, a dróton vagy anélkül száguldó szó és betű méltán hozta létre e kulturember fogalmát s ha a repülés problémája majd nem csupán a fantáziában kísért, vagy a gyöngédtelen kidobatóással illusztráltatik, bizonyára még több okuk lesz a „nil admirari“ és „Alles schon dagewesen“ híres hangoztatónak az elvük elleni csodálkozására.

De ne menjünk a levegőbe, mikor a földön, sőt önmagunkon is annyi még a fölfedezni, megismerni való. „Gondolkodom, tehát vagyok“, volt az ujkori bölcsészet megalapítójának alapigazsága, pedig mily sokan vannak, akik nem gondolkodnak, vagy nem tudják, hogy gondolkodnak. Egész szellemi életünk úgy keletkezésében, mint fejlődésében csaknem ismeretlen előttünk s az a sokféle magyarázat, melylyel a tudósok világosságot akarnak ez irányban terjeszteni, arra vall, hogy maguk sincsenek tisztában a dologgal.

Annál örvendetesebb a haladás az ember testi szervezeteinek megismerésében, mely körülmény az orvosi tudományt csaknem csodák művelésére képesíti.

A kémia és fizika játszik itt a főszerepet. Itt van például a Röntgen sugár, mely a se-

bészetben talált gyakori alkalmaztatásán kívül közgazdaságilag is felhasználható, mert ha a Pistike krajcárt nyelt, az nem vész el, megmutatja a Röntgen-fotografia, hogy hol van.

Nemrégiben ismét egy párisi akadémikus az agyműködés által kiváltott ugynevezett N-sugarak felfogására talált fel készüléket, mely valószínűleg az emberi bölcsesség nagyságának megítélésére alkalmas barométer szerkesztésére lesz használható. S ha így az emberek szellemi tartalmát és értékét megismerhetjük, — ami persze mai felfogásunk szerint nem oly mértékadó — viszont a Röntgen készülék általánosításával felebarátunk pénzbeli, tehát igazi értékéről szereshetünk közvetlen meggyőződést.

De ez még csak kezdete annak a perspektívának, amely egy újabb találmánnyal, a szivhangok fotografálásának lehetőségével nyílik meg.

A müncheni orvostársulat ülésén mutatta be a minapában Fränk professzor ezt a készüléket, mely a szivműködés közben keletkezett zörejt fényérzékeny lemezen vonalakban tudja megörögzíteni. Még egy kis tökéletesítés s talán már holnap vagy holnapután kész a szivet fotografáló masina, az érzésnek csálhatatlanul megörökítő tükré.

Fantáziámat gyengébbnek tartom, hogysom teljes egészében végig gondolhassam a hatást, melyet e találmány hivatva van az emberiség életében előidézni. Eddigi szokásaink nagy részben megváltoznak s a „bete humaine“ cselekedeteit mozgó két főrugó: kenyér és

szereltem közül az utóbbi teljesen elveszti társadalmunkra oly kártékony hatását.

Mindenek előtt az alanyi költők, a szerkesztők és olvasó közönség eme rémei elvesztik eddigi félelmetes voltukat. Mert hiszen a „Hozzá“, „Neki“, „Ő-höz“, „Ő-nek“ stb. felirású szerelmes verseknél szivünknek egy jól talált fotografiája sokkal jobban kifejezi, sokkal biztosabban tolmácsolja érzelmeinket s ami fő, nem is jár annyi izzadsággal, mint a többé-kevésbé sikerült rimék összekovácslása.

Az argus-szemű papák és mamák is nyugodtan aludhatnak, nem kell szende leánykájukat a találgató veszélyektől féltetniük. Mi szükség is lesz majd a holdvilág melletti ábrándozásra, a lombos fák közötti rejtelmes sétákra? Az ifjunak nem kell majd regényekből és szindarabokból kiollózott szerelmi valóságok bemagolásával magát kizoznia, hogy a kritikus pillanatban mindent elfelejtve mégis rögtönzött mondatfoszlányokban dadogja el érzelmeit. Nadrágjának épségét sem kell kockáztatnia, hogy bizonyára Ádám apántól örökölt szokás szerint térdreborulva várja be az üdv vagy kárhozat ítéletét: a bűvös jelentőségű igen vagy nem szócskát.

A mamák által oly nehéznek tartott, szőke missek, temperamentumos mademoiselle-ek és epedő Fräulein-ok segítségével végzett leánynevelés is sokkal egyszerűbbé válik, ha nem kell hajadonainkat bizonyos fogások elsajátítására kényszeríteni. Hiszen az imádkozó lényt oly hirtelen megrohanó vallomás — melyet különben oly régóta várt — nem hozza már többé a leányt jól tettetett zavarba

meg azzal hogy onnan Drávántulról terjesszenek lapokat és könyveket. (A mult télen több ezer darab horvát könyvet osztottak ki a muraközi nép között és több magyargyűlölő lap is jár ide, amelyeket jól ismerek.) — Hanem itt Muraközben is alapítanak társulatot, amely az általuk elmaradottnak nevezett muraközi népet hivatva lesz műveltté tenni. Elég áldozatkészek hozzá. Magdic ur pl. most is kapott egy ismeretlenlől Zágrábból 100 koronát, hogy adjon ki röpiratokat a muraköziek számára. Ha már itt vagyunk, hát azt is meg kell jegyeznünk, hogy „Jeromos társulat“, „Matica“, „Ciril és Metud“ társulatok már régebben terjesztenek itt olyan könyveket a nép között, amelyek annak lelkében ápolják a horvát szellemet. Mindezt olyan hihetetlen olcsósággal teszik, (mert alaptőkéjük nagy) hogy bizony az amugy is olvasni szerető nép szívesen áldozza azt a pár fillért a horvát könyvekre.

Itt van tehát már az utolsó pillanat is, hogy tegyünk valamit. Ne hagyjuk prédájául a horvát izgatóknak az amugy is zsenge korát élő ágat, amelyet a muraközi tanítók ültettek a nép szívébe. Vegyük el Muraközt a zágrábi érsekségtől csatoljuk magyar püspökséghez, mert bizony mondom, amíg a templomban nem uralkodik a magyar szellem, addig hiába való minden fáradozás a magyarosítás végett.

A jövő igazat ad nékem! . . .

Fémus.

Zajamegye néprajzi kincsei.

Irta Sági János.

V.

A nagyobb tárgyakat, pl. szövőszékeket, szekereket fényképeztessük le, avagy modeljaikat készíttessük meg. Rendkívüli fontosak a kisipari emlékek. Gyűjtsük össze ezek tárgyait. A

műkönyvekre sem fakasztja őt, hogy vergődő ártatlanságában zokogva rebegje „menjen, maga rossz, maga csunya“, miközben két kézzel is belekapaszkodik az ifjuba, nehogy az komolyan találja venni a szólásformát.

Egyszóval a szerelem többé nem az a bizonytalanul sejtelmes, fájdalmasan édes érzelem, mely versszakokba szorítva meghat, regényekbe feldolgozva ábrándozásra készítet, önmagunkon eszelve pedig elveszi étvágyunkat, mely az ifjút rimfaragásra csábítja, a hajadonnal odaégetteti a rántást s még a töpörödött nagymamának is bájos regéket juttat eszébe, melyeket valahol, valamikor olvasván, mint átélte élményeit meséli a hátlás fiataloknak.

Mindez másképp lesz a jövőben. Meglátok egy leányt, aki megtetszik. Mindenekelőtt meggyőződést szerzek magamnak, hogy lehet-e reményem. A rendőrség szivügi osztályában, mely országsszerte szerveztetik, néhány fillér elleneben rövid időn belül megkapom a kívánt adatot, érdeklődésem tárgyának legújabb szivfotografiáját, melyről minden kétséget kizáró bizonyossággal leolvashatom, hogy a szív szabad-e, vagy le van már foglalva.

Előbbi esetben legott megszeretem és hosszú ábrándozás, álmatlan éjszakák, izgalmas nappalok káros hatása nélkül elküldöm imádoztamnak a vallomást, saját szivfotografiát, mely föltétlenül meggyőzően tolmácsolja érzelmeimet s természetesen viszonzásra talál. Még csak a telek- és anyakönyvi hivatalban lesz dolgunk.

De ha a szív már el van foglalva, ugyan

régi mesteremberek céheket alkottak. Mindenik céhnek voltak szabályai, artikulussai, melyekben sokszor királyi jóváhagyásokat találunk. Az artikulussok mellett megtaláljuk a céh följegyzéseit tartalmazó könyveket. Ezek világot vetnek a céhek patriarchalis életére, a magyar ipar multjára. Ezek a rendkívül fontos irások ott porladnak valahol az elaggott iparos lomjai között. Nagyon szép ipari ereklyék a régi céh korszok. Legtöbbje a fazekasipar remeke; sokszor a céh történetére vonatkozó följegyzéseket égettek rájuk. Megmentésre méltók a céhládák, a pecsétnyomók, a zászlók. Valamennyi érdekes kulturtörténelmi emlék. Ha egy-egy idős iparossal találkozunk, tudakoljuk meg tőle, hogy hol vannak volt céhének tárgyai. Csakhamar nyomukra jövünk. A korszóban borsó áll a padláson, a céhládában pedig lomot tartanak a kamrában. Szállítsuk a tárgyakat méltó helyükre: a néprajzi muzeumba, ahol ezer és ezer ember előtt varázsolják vissza a le-tűnt idők soha vissza nem térő emlékeit.

A kisipar szerszámainak megmentése is fontos néprajzi föladat. A hajdan virágzó gombkötő-ipart egy-kettőre elsöpörte az idők változása. Nem tudjuk kimutatni a gombkötő-ipart, ha csak most össze nem gyűjtjük szerszámait, szép vitézkötéseit, gombjait, zsinórait. Talán még nem késő.

A magyar szürszabó-ipar most haladoklik. Mentsük meg ennek is a szerszámait, amelyekkel azokat a szép diszítéseket csipkézték, lyukasztották. A szürszabók, a szücsök híres diszítő-mintáikat könyvekbe is lerajzolták. Kutassunk e könyvek után. Az idősebb iparosokkal rajzoltassuk le, varrassuk, vagy metszessük ki kedves mintáikat, különben elenyésznek ezek a híres magyar diszítő-motívumok, amelyek olyan pompásan ékítették a cifraszürt, a subat, a gubát, a köd-

kinek lesz kedve remény nélkül epekedni, sóhajtozni? Egyszerűen más felé tereljük érdeklődésünket, más szívnél próbálunk szerencsét.

Nem is lesz akkor reménytelen szerelem, annál kevésbé ennek most még szükségképp függelke, az öngyilkosság. Mert ugyan mely komoly ifju lőné magát agyon oly nőért, kinek szívet üres fejü, léha gavallérok, fess katoná-uniformisok, divat és piperecikkek töltik el? Vízont mely leány dobna el ifju életét oly ifjuért, kinek szívében bor, szivar, kártya és karhölgyek ölelkeznek?

Családi hűtlenség, válóperek is elavult fogalom lesz abban a boldog korszokban. Mint most a jól rendezett háztartásban havonta pénztári mérleget készítenek, ugy akkor szivügi kimutatást mutatnak be férj és feleség egymásnak az időnként eszközölt szivfelvételekkel s az érzelmeknek eme gyakran felújított vallomása csak megerősíti majd a hitvestársak kölcsönös szerelmét.

És ha azt kérde, türelmes olvasóm, hogy a drámaköltők, regény és színműírók, kik örökké a szerelem és hűtlenség témáján élösködnek, hogyan boldogulnak majd akkor? azzal nyugtathatlak meg, hogy akkor hasznos tagjai lesznek majd a társadalomnak, a farradhatatlanok pedig már most is megszokták a koplalást. A találmány illetén értékesítésének kora is még jó távol van. Végül míg nő és férfi lesz a világon, addig szeretni is fognak, még pedig csak úgy, mint eddig, vakon, s hiába minden ellenörzés meg masina, a hűtlenség sem megy ki a divatból.

—ldy.

mönt. A legnagyobb valószínűség szerint, sajátunk volt a magyar szürszabó tetszetős ékítőmánya, hisz ezzel nyugaton nem találkozunk. Mit hoztunk keletről s mit teremtettünk itt, azt majd az összehasonlítás állapítja meg. Ehhez a nagy munkához hordjuk össze az adatokat.

Itt újra hangsúlyozom a magyar takácsdiszítések összegyűjtésének fontosságát.

A bábosok régi mintáit szerezzük meg. Ezekből azt látjuk, hogy miként változik az ipar terén az izlés. A munkákat ügyes bábos legények keményfaba faragták. A keletlen tésztaát a mintákba, formákba nyomkodták, amelyeknek diszítéseit átvitték a bábra. Mióta a bábosok kelesztett tésztaával dolgoznak, amelyen a diszítések elsül-nének, azóta a sok ügyességgel vésett bábos-formák a padlásra kerültek. Megmentésük érdemes munka. Sok ékítőményt, a régi ruhaviselet utánzatát találjuk rajtuk.

A kékfestő-kisipar formáit is össze kell gyűjteni. Ezeket is hasznalaton kívül helyezik a kékfestő-gyárak. A csak nem régiben is virágzó kékfestő-kisipar hanyatlik. Ennek nyomó mintáin is sok magyaros ékítőményt találunk majd azok, kik a magyar diszítő stílus gazdagságának kimutatásával dicsőséget szereznek nemzetünk teremtő erejének.

Fényképezzük le a népviseleteket. Mentsük meg a régi népviseleteknek pusztuló darabjait. Népünk viselete is színtelenedik. Alig látunk most már partát, viganót, prémes mentét, derékig lógó pántlikás hajtonást. A sürt, bekecst, ködmönt, gubát, subát ma-holnap mindenütt az esernyő szorítja ki. A régi magyar ember birkabőr-, kecskebőr- nadrágját, 12 szél rojtos gatyáját a vásári posztó helyettesíti. A teveszörrel tulipánosan himzett pruszli helyett a nép trikóinget hord.

Hol van a fokosos, csákányos, patkó-csöngős, zsinoros világ? Kutassunk ezeknek tárgyi emlékei után. A rokka helyett a varrógép vonul be a parasztházakba, a magaszótte vászon helyett halcsontos kartonruhát hord a nép leánya.

Mikor ezeket a néprajz embere szemléli, elgondolkodik, hogy a régi jövedelmező háziipar pusztulásáért semmi sem kárpótolja népünket, amannak termékei helyett mindent a külföldről kapunk. Nem keletkeznek újabb háziiparok. A nép szegényedésének ez is egyik főoka.

A néprajz hive ismeri meg igazán a népet, ennek viszonyait, az ország közállapotainak hü képét, a bajok forrását, az okok eredetét. Ne legyen értelmes ember, aki nem törekedik hazája javára, ez ismeretek megszerzése után!

Vármegyénk hölgyei a tüdő-betegekért.

A „József főherceg Szanatórium-Egyesület“ védnöke, József főherceg, megleghangu felhívással fordul vármegyénk hölgyeihez, hogy segítsék a népszanatóriumok létesítését és e végből a jótékonycélu sorsjáték érdekében alakuljanak meg Zalavármegyében is a hölgybizottságok.

Értesülésünk szerint azok, akik a nemes

célt pártolni sietnek, a főherceg védnök aláírásával művészi módon kiállított oklevelet kapnak, ezen kívül az egyesület úgy rója le hálóját, hogy azon hölgyeknek nevét, akik legkiválóbb tevékenységet fejtenek ki, a népszanatoriumok márvány tábláján örökíti meg.

Ertesztésünk szerint Nagykanizsa és Zalaegerszeg városában a hölgybizottság már megalakult, úgy szintén a keszthelyi, sümegi és tapolczai járásokban is, az alsólendvai, nagykanizsai, letenyei, pacsai perlaki és zalaszentgróti járásokban most mennek széjjel az egyesület felhívásai, ami a csáktornyai és novai járásokban a legközelebbi napokban fog megtörténni.

Megjegyezzük, hogy a sanatorium hölgybizottsági tagság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója sikert lánson, hogy a tagok a maguk örállomásán lelkes harcosai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek.

Nagykanizsán megalakult hölgybizottság tagjai a következők: Gelsei Vidor Samuné, Lajpag Antalné, Pihál Viktorné, Mikos Gézáne, ifju Fesselhoffer Józsefné, Hiemesch Frigyesné, dr. Tripammer Rezsóné, Gózon Sándorné, Rósenberg Ottóné, dr. Villányi Henrichné, dr. Havas Hugóné, Pleheisz Gusztávné.

Zalaegerszegen: Ruzsics Károlyné, Fangler Mihályné, Krosetz Gyuláné, Vargha Vilmosné, Stanislavszky Adolfiné, Trshtyánszky Ödönné, Voigt Edéné, dr. Fritz Józsefné, Magyar Lajosné, dr. Tassy Gáborné, dr. Ruzsicska Kálmáné, dr. Gráner Adolfiné, dr. Halász Miksáné, dr. Hary Istvánné, dr. Szigthy Elemérné, Hajik Istvánné, Balogh Gyuláné, Tucz Jánosné, dr. Urbanek Károlyné, Schmidt Józsefné, Kiss Lajosné, dr. Csák Károlyné, Bucsy Istvánné, öz. Gráner Mihályné, Udvardy Ignáczné, Rohony Istvánné, Németh Elekné.

A keszthelyi járásban Keszthelyen: Dr. Csanády Gusztávné, Dr. Dezsényi Árpádné, Takács Imréné, Nagy Istvánné, dr. Schvarcz Zsigmondné, Stieder Kálmáné, Hoffmann Arnoldné, Czako Kálmáné, Hoffmann Sománé, Lénárd Ernőné, dr. Skublics Ödönné, öz. Holly Jánosné, Puly Jánosné, Bozay Pálné és öz. Breuer Gyuláné.

A sümegi járásban Sümegen: Darnay Kajetánné, dr. Kelemen Károlyné, Epstein Vilmosné, Vértessy Béláné, Mihályfán; dr. Klein Ivánné, Paár Istvánné. Szalapán: Hayden Sándorné.

A tapolczai járásban, Tapolczán: Takács Jenőné, dr. Kovács Vilmosné, Tuss Antalné, Szentmiklóssy Gyuláné, Frisch Lipótné, Vastagh Jánosné, Glázer Sándorné, dr. Lőke Mórné, Ságghváry Jenőné, Csendes Józsefné, Tets Károlyné, Berger Vilmosné, Lusztig Ferenczné, Szigthy Ödönné, dr. Györffy Zoltánné, Weiler Kálmáné, Singer Istvánné, Müller Károlyné, dr. Varjas Gáborné, Marton Gyuláné, Frisch Lászlóné, Pollák Adolfiné. Felsőörsön: Kövess Edéné, Schneller Ilona, Köhmann Mária.

Az alsólendvai, nagykanizsai, letenyei, pacsai, perlaki, és a zalaszentgróti járásokban a következő hölgyek lettek felkérve. A nagykanizsai járásban Nagy-récsén: Jerfi Adolfiné, szánkai Khrendl Imréné Csapin: Sommer Ignáczné. Nagy-récsén; öz. Antal Károlyné, öz. Kherstner Rókusné, Kávetz Józsefné. Szepetnek: Berkovics Hermin, Berkovics Karolin.

A letenyei járásban Letenyén: Choma Ödönné, öz. Málits Jánosné. dr. Csemesz Kálmáné, Wilde Ferenczné, Orosz Béláné, Oltay Lajosné, öz. Folly Béláné. Petriventen: öz. Szalacsy Farkarné. Annamajor: Schmidt Emilné. Tótszentmárton: Schneider Józsefné. Tótszerdahely: Vermes Mártonné. Felsőszemenye: Lencz Béláné. Höresökpuszta: Mátray Imréné. Alsószemenye: Iliás Gézáne. Csörnyeföld: Szekula Árelné.

A pacsai járásban, Alsórajkon: Kolles Istvánné. Misefa: Bosnyák Gézáne. Andorháza: Szentmihályi Dezsóné. Felsőrajkon: ifju Thassy Imréné. Várhely: öz. Véssey Lászlóné.

A perlaki járásban Perlakon: dr. Kemény Fülöpné, dr. Böhm Sidneyné, dr. Tamás Jánosné, dr. Szabó Zsigmondné, dr. Fischer

Józsefné, dr. Drahanovszky Gézáne, Szabó Győzőné, Márkus Péterné, Mezriczki Jenőné, Kotoron: Mayer Nándorné, Berger Manóné.

A zalaszentgróti járásban Zalaszentgróton: Malatinszky Lajosné, Botfy Péterné, öz. Berger Jánosné, Veisz Józsefné, dr. Misner Antalné, Paál Viktorné. Zalabéren: báró Guttmann Lászlóné, öz. Kozáry Aurélné. Túrjén: Zathurecky Mártonné. Kustányon: gróf Battyányi Gedőné. Zalacsányon: gróf Batthiány Józsefné, gróf Batthiány Pálné, Malatinszky Ferenczné. Kehidán: Baronyi Edéné. Mikosdon: Zierer Alfrédné. Pakodon: Horváth Jánosné, Zalabéren: Mayer Mórné.

Bizton hisszük, hogy a nemzeti és népmegtartó feladatnak ily nemeszsívű gárdával nagy sikere lesz.

Mit mondanak ?

Azt mondják, hogy az idén a legjobb borvásárlók a takarékpénztárak lesznek.

— hogy a tapolczai borvásáron sokan voltak az izelők, de kevesen a vevők,

— hogy a tapolczai borvásáron csak pártfogóval lehetett bort eladni.

— hogy sokan kilépnék a borszövetség tagjai közül, mert nem tudták boraikat eladni.

— hogy csak a szövetségi tagok borát kellett volna a borvásárra elfogadni,

— hogy a borvásáron ebéd után voltak mindig legtöbben.

— hogy némely ember azért is haragszik, mert róla is mondanak valamit,

— hogy némely ember a maga borát találta legrosszabbnak a borvásáron,

— hogy a leveleket ezután byciklin hordják szét,

— hogy a kereskedő ifjak egyesületének alakuló gyűlésén már szabad gyakorlatokat is végeztek,

— hogy a tapolczai postahivatalban postamunkát végeznek,

— hogy a kereskedő ifjak egyesületét már megerősítették,

— hogy Tapolczán agglégények egyesülete alakul,

— hogy Bacsnányi János hamvait Tapolczára hozzák,

— hogy a veszprém—tapolczai vasut építését a jövő év tavaszán megkezdik.

H I R E K.

Anyakönyvi vizsgálat. Soós Pongrácz anyakönyvi felügyelő folyó hó 21-én vizsgálta meg a tapolczai m. kir. anyakönyvi hivatalt s ott az anyakönyvek vezetését teljesen rendben találta.

Gazdasági előadás. Ágh Endre gazdasági szaktanár és író folyó hó 21-én este a helybeli katolikus kör helyiségében nagyszámu hallgatóság mellett érdekes előadást tartott a műtrágyázásról

A községi képviselőtestület ma délelőtt 11 órakor gyűlést tart, melyről részletesen jövő számunkban fogunk megemlékezni.

A tapolczai izr. krajcár-egylet tea-uzsonnái. A jótékony egyesületek törekvése, hogy minél szélesebb körben érvényesíthessék kitűzött céljukat, melynek elérésére az erkölcsi mellett az ayagi haszon a főcél. Eme célt tűzte ki a tapolczai izr. Krajcár-egylet, midőn két hetenkint uzsonnát rendez, melynek jövődelmét a szegények segélyezésére fordítja. Mult vasárnap tartotta az egylet első ilyenemű összejövetelét. A csekély 80 fillér belépti díj mellett az egybegyűltek egy kellemsen eltöltött est emlékével távoztak, egyesítve a jótékonyt a mulatsággal, szép összeget juttatva a szegények segélyezésére. Az egylet 14 tagja szolgáltatta e célra ingyen az izletes uzsonnát, mely után a fiatalság táncra perdült. Az uzsonnák a téli időszak alatt két hetenkint fognak tartatni.

A tapolczai borvásárt folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor nagyszámu helybeli és vidéki bortetmelő jelenlétében Hertelendy Ferenc megyénk főispánja nyitotta meg. A termelőket és vevőket szívélyesen üdvözölte, rámutatott a vásár nemzetgazdasági nagy jelentőségére, A vásáron mintegy 36 ezer hektoliter

liter bor lett bejelentve 387 termelőtől. A vásár elmúlt. A kínálat nem volt arányban a kereslettel, mert bizony alig 4—5 ezer hectolitert adtak el, aminek oka az idej országos bő termésnek tulajdonítható, továbbá a homoki borok nagymennyisége, amely olcsó előállításánál fogva nagyban leszállította boraink árát, — így itt is a kereslet leginkább az olcsó borokra szorított, pedig mi sohasem adhatjuk borainkat oly árban, mint a homoki borok kölnek,

Vasuti arcképes igazolványok érvényesítése. A féláru vasutjegyek váltására jogosult igazolványok az 1905. évre érvényesíthetőségüket szabályszerűen felszerelt kérvény kíséretében a m. kir. államvasutak igazgatóságához, (Budapest, VI., Andrássy-ut 75—75) nyújtandók be 1904. évi december hó 31-éig.

Elítélve. Mult hó 10-én Mérei Ignác keszthelyi kereskedő üzletében betörés történt, a betörőt 1 évi börtönrre ítélte a nagykanizsai királyi törvényszék.

Ismét a mi közbiztonságunk. Sümegi laptársunk a következőket írja: „A tapolczai elvadult állapotokról lapunkban is többször megemlékeztünk. Most ismét egy eset beszél róla, micsoda türheteretlen állapotok vannak Tapolczán. Hajós István sümegi tanító folyó hó 14-én hajnalban a tóti bucsuról jött egy társával. Amint Tapolczán keresztül jöttek, egyik ház ablakán át rájuk löttek. Szerencsére a lövés nem talált, csak az ablak hullott csörömpölve a földre. Az utasok gyors iramban siettek ki a városból a vasuti állomásra. Ugy látszik, Tapolczán már oda fajultak a viszonyok, hogy a városon átmenni is életveszélylyel jár. Vajjon mikor lépnék erélyesen a nyakára a tapolczai betyáreletnek? Hát bizony már nagyon szükség volna egy kis erélyesebb közbiztonsági felügyeletre.

A borbély műhelyekről szól a nóta országosan. A fertőző betegségeknek ez lehet legnagyobb melegágya. 13 pontban foglalják össze a szabályokat, melyek szerint tiszta kézzel s mindig uj, tisztított eszközzel kell dolgozni. Nagyon helyesen, hanem akkor ezek is fizetés felemelésért folyamodnak a — nagyközönséghez.

Pártértekezlet. Zalavármegye független érzelmi vezérférfiai folyó hó 28-án Zalaegerszegen értekezletre hívták össze a megye hazafias érzelmi közönségét, hogy tiltakozó állást foglaljanak el a jelenlegi koruány ellen.

Egy új egyesület. Nagyon szép célt tűztek ki az egyesületek, ha azok a békés és célravezető együttműködés mellett az önképzést a szórakozással egybekapcsolják. — Ezen vezérelvek mellett jöttek egybe a minap városunk kereskedő ifjai, hogy megalakítsák a „Kereskedő Ifjak Egyesületét“. Azonban már az első összejövetel alkalmával oly nézeteltérések kerültek felszínre, melyek az egybehangzó együttműködésnek épen nem lehetnek biztosítékai, mit e helyen nem tárgyalunk, de mint halljuk, egyesek oly merész állítást is kockáztattak, hogy ha az egyesület megalakul, úgy a Iparos Ifjak Önképző Köre „jobb ellemét“ alkotó kereskedő ifjak onnan elpártolnak, az iparos ifjak egyesülete feloszlik. Ez nagy tévedés, mert az iparos ifjak virágzó egylete tovább is fennáll az ugynevezett „jobb elem“ nélkül, mert a Körnek csupán 6 kereskedő tagja van a legfitalabbak közül. A társadalmi együttműködés pedig csak úgy lehet üdvös, ha a lenezés vagy megkülömböztetés ily erős válaszfalat nem állít fel egymás között. A társulás eszméje helyes, de ha már csirájában a társadalmi egyéni megkülömböztetések a feltételi, úgy célra vezető épen nem leend.

Uj kórház Keszthelyen. Dr. Hary István megyei főorvos Keszthelyen a kórházbizottsággal értekezletet tartott. Ennek eredményeként elhatározták, hogy Keszthely szegényen feltjárt, az eddigi bacilusfészkek, a régi kórház helyett az új kórházat a jövő tavasszal építik meg. Az eddigi kórház szép telkén a Balaton Muzeum épül.

Balaton-bál. A Balaton-Szövetség igazgató választmánya elhatározta, hogy a szövetség közérdekű céljaira bált rendez. A bálbizottság elnökévé gróf Széchenyi Viktor országgyűlési képviselőt választották meg.

Halálozás. Skublics Gyula pusztadörögdi nagybirtokost súlyos csapás érte, neje folyó hó 25-én szívszélhűdésben hirtelen meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki: Skublics Gyula a maga, ugy leánya Izabella, előbb Kapi Miklósné valamint unokája Kapy Izabella nevében fájdalmas szívvel tudatja, hogy szeretett neje, illetve édes anyja és nagyanyja Skublics Gyuláné született várbogyai Bogay Hermin életének 70-ik, boldog házasságának 50-ik évében folyó hó 25-én hirtelen elhunyt. A boldogultnak hült teteme folyó hó 37-én délután 2 órakor fog a pusztadörögdi családi sirboltba nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor fog a pusztadörögdi családi kápolnában az Urnak bemutatni. Pusztadörögdi, 1904, november 25. Nyugodjék békében.

Magyarország összes tanítóihoz és tanító-egyleteihez felhívást intézett, a párkányvidéki róm. kath. tanítóegyesület, hogy minden tanító-egyesület kerületének országgyűlési képviselője útján sürgősen kérvényt intézzen az országgyűléshez abban az érdeemben, hogy törvényhozásilag mondassék ki, miszerint a községi és felekezeti tanítók törzsfizetésének minimuma ezer korona legyen, mint az állami tanítóké; továbbá minden tanító egyenlő nyugdíjat kapjon egyenlő szolgálati idő után, ha már a tanító kántori jövedelme miatt nem juthat a tanítói fizetés kiegészítéséhez, úgy méltányos és igazságos csak akkor lesz az eljárás, ha kántori jövedelmét viszont betudják a nyugdíjjogosultságnál is; a föld javadalomnál ne a kataszteri jövedelem szolgáljon zsinormértékül, hanem a tényleges jövedelem, mint az a papi kongrua céljából eszközölt földjövödelem számításnál történt. A tanítók szolgálati ideje 35 évre szállítsák le.

Szozer Ilonka Keszthelyen. Szozer Ilonka a m. kir. operaház jeles énekesnője, Haidlberger Arthur zeneszerzővel a múlt vasárnap Keszthelyen szerepelt a Keszthelyi Ifjuság Önképző Körének estélyén. Az Amazon termet a közönség zsufolásig megtöltötte.

A vándorló halála. Bregovics Mihály 67 éves csizmadia iparos folyó hó 22-én beállított Keller Pál helybeli csizmadia-mesterhez hogy némi segílyt kérjen. Alig szólt néhány szót, hirtelen összeesett és meghalt. Szívszélhűdés érte. A község költségen temették el.

Kutba esett. Büki Anna, a diási kovács eszelős, szivbajos leánya este vizért ment a házuktól 20 lépésnyire lévő közkuthoz. Odabenn hiába várták a visszatértét, kimentek utána. Sajtárja tele volt már vízzel. A kutban meglátták a szegény lány cipőit a víz fölött. Mikor a leány a kut fölé hajolt, szivbaja elérte s az alacsony kávan keresztül a kutba esett. Mire kihúzták, meg volt halva. Reá is, családjára is megváltás volt a halál.

Ki akarja magát lefestetni? Galambos Máté fiatal festőművész, ki tanulmányainak folytathatása céljából Párisba készül, utjában

folyó hó 22-én Tapolczára érkezett. A szép tehetségű fiatal művész, úgy élő modell mint fénykép után elvállal arcképfestést, továbbá tájképfestést és bármely kép másolását is. Ajánljuk a közönség pártfogásába a törekvő fiatal festőt. Lakása Viola-utca Tóth József-féle házban.

Tolvaj falusi esküdt. Jakupics Fülöp, Levasics András, Szersa Sándor és Ivanuvics Iván IV. hegykerületi lakosok rendszeresen lopták Festetics Jenő gróf Sashegy körül elterülő erdejéből a fát. Ejjelenként mentek ki az erdőbe és a legszebb fákat fűrészelték le, melyeket aztán Levasics András és Jakupics Fülöp értékesítettek, mint épület és tüzelőfát. Folyó hó 19-én éjjel azonban rajta vésztettek a lopáson, mert a csendőrség járőre akkor lepte meg őket, mikor épen egy szép fa ledöntésén buzgókodtak. A jó madarak ugyan megfutamodtak a csendőrök láttára, de egyet sikerült közülök elfogni s ez elárulta a többi nevét is. A tolvajok beismerő vallomása között legérdekesebb Ivanuvicsnak a vallomása, kinek bemondása szerint nemcsak négyen szokták a fát lopni, hanem ő már Jambrovics Elek községi esküdtel is volt lopni, mikor az esküdt ur őt valóságban felfogadta nap-számba fát lopni.

Körrendelet a kártékony rovarok irtása tárgyában. A földművelésügyi magy. kir. miniszter rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, hogy szigorúan ellenőrizzék a kártékony hernyok, valamint a vértetű és darazsak irtását. Felhívjuk a gyümölcsfajdonosokat, hogy az említett kártékony rovarok fészkeit mar most szedessék, mert az esetleges hivatalos felülvizsgálat alkalmával tapasztalt mulasztásért az illető fajtulajdonos száz koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz sújtva, azonkívül még a költségére lesz a pusztítás elrendelve.

BUCSUSZÓ.

Mindazoktól, kiktől időnk rövidsége miatt Tapolczáról való távozásunkr bucsut venni nem volt alkalmunk, ezúton mondunk „Isten-hozzád“-ot.

Marton Mór és neje.

A KÖZSÉGHÁZÁBÓL.

Hirdetmény.

Tapolcza nagyközség előjárósága közzéteszi, hogy az **iskolakert** az ugynevezett **tanárkert** 1905. évi január 1-étől kezdődő három évre **1904. november 27-én délután 2 órakor** a község házában nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadják. Kikiáltási ár 700 korona. Árverező tartozik 70 korona bánatpénzt az árverés megkezdése előtt községbíró kezéhez letenni. Egyéb feltételek alulírottaknál megtudhatók.

Tapolcza, 1904. november 9.

Horváth Jenő
főjegyző.

Tibola János
községbíró

APRÓ HIRDETÉSEK.

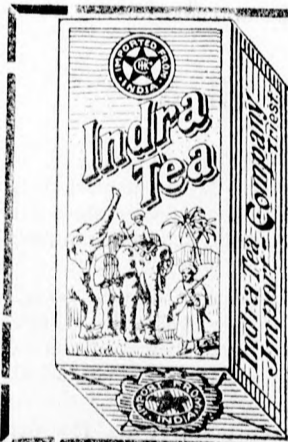
Bluz-selyem méterenként 60 krajczártól 11 fr. 30 krajczárig utolsó ujdonság. Bermetve es már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.
Henneberg selyem-gyár, Zürich..

ELADÓ

szőlő s ház.

Cseh József badacsony-tomaji házat, szőlőjét Badacsonyan és Kisör-sön felszereléssel együtt szabad kez-ből eladja.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Kérjen mindenhol valódi

INDRA-TEÁT.

Ez a világ legjobb teája. Kitűnő reggelizésre és oszonnárra. Legjobb óvszer influenza és meghűlések ellen.

Előmozdítja az emésztést és a gyomor bajoktól óv mindenkit.

Gyomorbetegeknek melegen ajánlható. Csak az eredeti csomagolás a valódi. Kapható minden jobb fűszerkereskedés- és drogueriában. Nagyban elárúsítás:

Keszthelyen, Hoffman József és fia uraknál.

BRÁZAY

**Brázay-féle
sósorszesz**

Minden munka után, akár testi, akár szellemi fáradsággal jár is, csodálatosan üdítő hatással van az emberre a BRÁZAY-féle sósorszesz.

Próbáljuk csak ilyenkor jól bedörzsölni a nyakszirtet, a vállat és a hát felső részét, úgy érezzük magunkat, mint ha ujjá születünk volna.

FOGAK

és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves
Tapolcza, főutca volt Hoffmann-féle házban.

Világhírű!

a „**Rekord**” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságú arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 K.
Legfinomabb kivitelű Brom-, Platin-, és krétarajz ára 5 korona.

Részletes árjegyzék bermentve.

Egy életnagyságú fényképet készítünk mindenkinek, teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez s azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„**REKORD**” festészeti műintézet
Budapest. VII., Rottenbiller utca 46.

Huzás már a jövő hó 1-én.

Huzás már a jövő hó 1-én.

Erzsébet királyné sorsjegyek

ugyszintén minden más sorsjegyek a legelőnyösebb **RÉSZLETFIZETÉS MELLETT** kaphatók

Bürger Ignác

törvényszéki bejegyzett bank és gabonabizományi üzletében.

Sürgöngczim: **BÜRGER, KAPOSVÁR.** Telefon 84.

SORSJEGYIRODA.

Mindennemű értékpapírok vétele és eladása. Olesó kamatu **jelzálogkölcsök** és azok convertálása.

Elfogad megbízásokat **földbirtokok** adásvételére, ugyszintén ezek **parcellázására.**

OSZTÁLYSORSJEGYEK.

Huzás már a jövő hó 1-én.

Huzás már a jövő hó 1-én.

50%
megtakarítás

NOVEMBER 1-től

50%
megtakarítás

Óriási karácsonyi maradék-vásár

összes gyapot-, selyem-, mosószövet-, szőrmeáru-, férfi és női-ruhaneműek stb. stb.

MINDEZEK BÁMULATOS OLCSÓ ÁRON!!

NAGY MINIA KOLLECTIO gyapju, selyem-, mosószövetekből, divatos bársony, férfiszövet és vászonáruból, kívánatra **ingyen és bérmentve.**

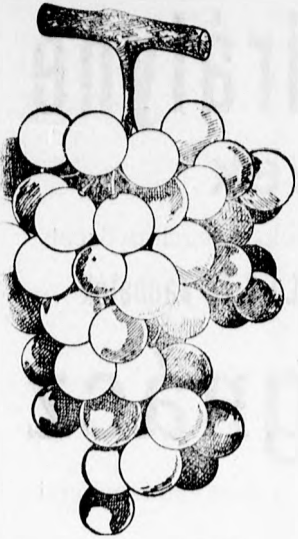
AZ OSZTRÁK-MAGYAR MONARCHIA LEGNAGYOBB ÁRUHÁZA

LUDWIG **Zwieback** & BRUDER

WIEN, VI2 Mariahilferstrasse 111.

≡ Egy fiu nyomdász-tanulónak felvétetik. ≡

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak

Legolcsóbb árak

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, aki i n g y e n kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Tüzifa eladás.

- I. Bükkfa házhoz szállítva 34 kor.
 II. „ „ „ 31 „
 I. Cserfa „ „ 34 „
 II. „ „ „ 31 „

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

FRANK BERNÁT

Tapolcza.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

A „kavé király“-hoz

Aki nagyon jó zamatu és illatu kávét kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉT“ vegyen, mely a egyvább fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő ki egyszer megízleli, más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kavé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postallomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kilogrammos doboz	4 korona 80 fillér.
„ „ „	9 „ —
„ „ „	14 „ 20 „

Ennek különleges pörkölt kavén kívül ajánljuk a következő nyers fajokat szintén bérmentve, utánvétellel bármely postallomásra, 1 postacsomag 5 kilogr. legfinomabb.

1 „ „	5 „	CEYLON	12.-
1 „ „	5 „	JAMAICA	11.20

Biró és Társa
 A „kavé királyhoz“. Budapest VII. ker. Teréz-körut 2/b.

A „kavé király“-hoz.

Jorgò János
 óras gyári raktár Wien III, 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, csak bevasárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részvétel teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindennemű zsebrába új rugó helyezése 40 kr.
 Mipéc, vásártól vagy javított óraért kezesseget vállalom. Kérem a nagy árjegyzékéből:
 7787. sz. legolcsóbb legjobb sirapaczióra nickeltokban 36 órai járással 2 frt. 30
 8039. sz. valódi ezüst panczellánc 15 gr. 1 frt.
 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5
 7989. sz. Ingaóra útművel 2 súlyal 130 cm. magas 11 50
 7929. sz. Jó ébresztő óra 1 20
 Sziveskedjek nevemre es házsámomra 75 B, pontosan figyelni.

A hölgyvilág részére!!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradtság nélkül készítheti ruháját az igazítható női derék-szabászati készülék segítségével anélkül, hogy a szabászati rajtot megtanulta volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott. Számos elismerő-irat.
 Utánvét mellett! Egy készülék ára 3 korona. Utánvét mellett Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal,
 Sopron.
 Magyarazatot ingyen küldök

37-52
 Képviselek minden helységben kerestetnek.

A címre ügyeljünk!
Kerékpár aikatrészeket
 30%-al olcsóbban lehet nálunk beszerezni mint bárhol.

Kerékpároka a világ legelső gyáraiból gyári áron alul hav. 10-12 koronás részletfizetésre

Varrógépek bel- és külföldi elsőrendű gyárakból havi 6-8 koronás részletfizetésre

Tessék árjegyzékét kéri. Ugyancsak magas jutalék mellett felvételnek

MIKLÓS és TÁRSA
 varrógép kerékpár és alkatrész nagykereskedők
 BUDAPEST, VII., József-körut. 59. sz.

A szénkénegezési idényre!

Legpontosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű és legtartósabb

SZÉNKÉNEGFECSEKENDŐ
 AZ
„EGYSZERŰSÉG“

Kosinszky Viktor igazgató szab. szénkénegefecskendő KIZÁRÓLAGOS GYÁRTÁSA ÉS ELADÁSA;

Schottola Ernő cégnél
BUDAPESTEN, Andrassy-ut 2.

A szénkénegefecskendők ellenőrzésére szolgáló mérzhenger ugyanitt kapható. Bő ismertető leírást és utmutatást a gyéritő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

Ne vegyen hangszer t mig
Reményi Mihály
 mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét at nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről,
 Király-uteza 44/I.